

▶ Veiksmų
šakojimasis.

▶ If sąlygos
sakinys

▶ 4 pamokų ciklas

2015.11.
09

1

Mokytojas Artūras Šakalys

Pamokos struktūra

✘ Kas mūsu tylos sergētojai?

- + Išsirenkame du mokinius, kurie kels ranką jei triukšmas pasieks ribą.
- + Duodu jiems lapelius, kas perženg ribas, bus įvertinti minusu kaupiamajame vertinime.
- + Penki surinkti minusai vertinami dvejetu.

✘ Kas mūsų pamokos pagalbininkai?

- + Du-keturi mokiniai,
- + Juos mokytoja paskirs pamokos eigoje, kurie padės savo klasiokams.

Kartojame (įsivertiname)

1. Kas yra algoritmas?_____
2. Kokią programą pamokoje naudojame, mokinamės?_____
3. Kintamųjų tipai: bent du įvardinti._____
4. Kam naudojama Cin funkcija?_____
5. Kam naudojama cout funkcija?_____
6. Kuo skiriasi operatoriai >> ir <<, naudojant su funkcijomis cin ir cout?_____
7. Dalybos ženklas: $24/5=$ _____. Ir kita dalyba : $24\%7=$ _____
8. Kas yra dialogo langas?_____
9. Priskyrimas žymimas?_____
10. Kodėl kompiliuojame programą?_____
11. Ką atspausdins programa? i- gimimo dienos skaičius.

```
cout << "i = " << i << endl; i = 3 * i;
```

Pamokos uždavinys:

- ▶ Mokinys, klausydamas mokytojo pristatymo, taikydamas loginius operatorius (<, >, <=, >=, ==, ir- &&, arba- ||, ne-!) C++ kalboje, išmoks užrašyti sąlyginio sakinio sąlygą, sąlygos veiksmus ir algoritmo schemą, aprašys bent du sąlyginio sakinio pavyzdžius pagal savo gebėjimų lygmenius ir nubraižys jų algoritmų schemas.

Sąlyga

C++

**Užduotis. Skaičius
a yra teigiamas**

$(a > 0)$

Lapuke parašykite savo sąlygą. (10 min.)
Kokių dar turite pavyzdžių, gal iš
matematikos pamokų? Užrašykite,.

Bent po vieną pavyzdį
užrašykite lapeliuose

< mažiau

> daugiau

== lygu

<= mažiau arba lygu

>=daugiau arba lygu

! Ne

&& ir

|| arba

Viso 8 lapukai.

Sakinys

C++
<code>a=a+1;</code> ←
Pradinis kintamasis <code>a=1</code> Atliekami veiksmai <code>a=a+1;</code> Rezultatas: <code>a=3</code>

Savo du sakinius parašykite lapukuose,

Duota:

x = ;

Rezultatas:

x =

Viso 2 lapukai:
5 min.

Sutrumpintas sąlygos sakiny

C++

```
if (Sąlyga)
    Sakinys1;
else
    Sakinys2;
```

Parašykite lapuose if sakinį, su savo sąlygomis ir sakiniiais, apibūdinkite jį. Pristatysite ir Demonstruosite.

Duota:
a = 7;

Rezultatas:

Sutrumpintas sąlygos sakiny

C++

```
if (a < 0)
    a = a - 1;
else
    a = a + 2;
```

a)

Duota:
a = 7;

```
if (a > 4)
    b = a + 3;
else b = a - 3;
```

Mano
pavyzdys:
Jei a=-1 tai
a=-2.
Jei a=1 tai
a=3.

Rezultatas:
a) a = 7, b
= 10

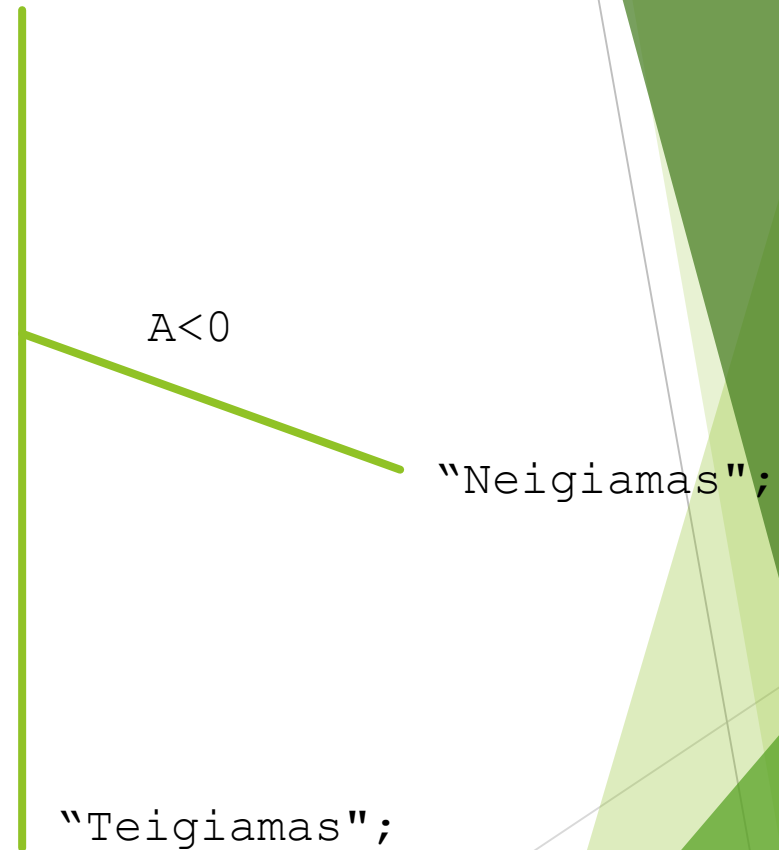
Sutrumpintas sąlygos sakinyys

C++

```
if (Sąlyga)  
    Sakinys1;  
else  
    Sakinys2;
```

```
if (a > 0)  
    cout << "Teigiamas";  
else  
    cout << "Neigiamas";
```

Algoritmo schema

Pagrindinės valdymo struktūros

C++
<pre>if (Sąlyga)   Sakinys1;</pre>
<pre>if (a != 0)   cout << "Ne nulis" << endl;</pre>

SCHEMA
ALGORITMO

(a != 0)

Duota:
a) a = 2
b) a = 0

Rezultatas:
a) Ne nulis
b) Tuščias langas

"Ne nulis"

Sakinių grupė (PAKARTOJIMUI)

C++

```
{  
    Sakinių grupė  
}
```

- i=1
- i=2
- i=3

```
{  
    cout << "i = " << i << endl;  
    i = 3 * i;  
}
```

Sąlygos sakininis + sakinių grupė

C++

```
if (Sąlyga) {  
    Pirma sakinių grupė  
}  
else {  
    Antra sakinių grupė  
}
```

```
if (a >= b) {  
    a = 2 * a; b = a;  
}  
else  
    cout << "Viskas";
```

Algoritmo schema

(a >= b)

```
{  
a = 2 * a;  
b = a;  
}
```

"Viskas"

Įsivertinu. Mokiniai mąsto ir
lipniuose lapeliuose parašo:

- ✘ Išmokau ...
- ✘ Nesupratau ...
- ✘ Noriu išsiaiškinti ...

Lapeliai suklijuojami
bendrame lape.

Sąlygos sakinyys if Uždavinių sprendimas

2015.11.
09

16

- ▶ Mokinys, taikydamas loginius operatorius (<, >, <=, >=, ==, ir- &&, arba- ||, ne -!) C++ kalboje, pritaikys savo uždaviniuose sąlyginio sakinio sąlygą ir sąlygos veiksmus aprašys bent tris sąlyginio sakinio pavyzdžius pagal savo gebėjimų lygmenius.

Sutrumpintas sąlygos sakinyys

Uždavinys Nr.1

C++

```
if (Sąlyga)  
    Sakinyys1;  
else  
    Sakinyys2;
```

```
a) x = 5;  
   if (x > 4)  
       y = x + 3;  
   else y = x - 3;
```

a) **x =** , **y =**

Sąlygos sakininis + sakinių grupė

Uždavinys Nr.2

C++

```
if (Sąlyga)
{
    Pirma sakinių grupė
}
else
{
    Antra sakinių grupė
}
```

```
c) x = 6;
if (x <= 8)
    {x = x + 2;
     y = x + 3;}
else y = x - 3;
```

c) x = , y =

Uždavinys Nr.3

Šindlerija yra pati mažiausia pasaulio žuvis. Ji sveria m miligramų. Mokslininkai tyrinėjantys šindlerijas, nusprendė n jų stebėti. Jei stebimos žuvys svers ne mažiau kaip kilogramą, ekrane turi būti rodomas pranešimas „Žuvų stebėjimui pakanka“, jei mažiau – „Žuvų stebėjimui per mažai“.

Pasitikrinkite: jei $m = 2$, $n = 1000000$, kompiuterio ekrane turi būti rodomas rezultatas: Žuvų stebėjimui pakanka. Jei $m = 2$, $n = 1000$, kompiuterio ekrane turi būti rodomas pranešimas: Žuvų stebėjimui per mažai.

```
// 3 uždavinys
#include <iostream> //Failas reikalingas darbui su ekranu

using namespace std;

int main ()
{
    int k, m, n; // kintamieji

    //-----Duomenų įvedimas-----//
    cout << "3 uždavinys. Si programa skaičiuos zuvu kieki";
    cout << "Kiek miligramu sveria viena sindlerija? "; cin >> m;
    wcout << "Kiek sindleriju stebes mokslininkai? "; cin >> n;

    //-----Skaiciavimai-----//
    k = m * n;

    //-----Salygos sakinyas-----//
    if (k >= 1000000)
        cout << "Zuvu stebejimui pakanka" << endl;
        else cout << "Zuvu stebejimui per mazai" << endl;

    //-----Programos pabaiga-----//
    return 0;
}
```

Uždavinys Nr.4

4. Vienas garsus Lietuvos pramogų pasaulio atstovas per kito garsaus pramogų atstovo vestuves klaidingai informavo policiją apie užminuotą pokylio vietą. Teismas paskyrė sumokėti k tūkstančių litų baudą. Kaltininkas baudą sumokėjo 1 cento monetomis. Ar sudėliojus monetas taip, kaip parodyta pav., jos viršytų atstumą tarp Vilniaus ir Panevėžio? Jei taip, tuomet ekrane turi būti rodomas pranešimas – „Monetų eilės ilgis didesnis už atstumą tarp Vilniaus ir Panevėžio“, jei ne – „Monetų eilės ilgis mažesnis už atstumą tarp Vilniaus ir Panevėžio“. 1 cento monetos skersmuo 18,75 mm. Atstumas tarp Vilniaus ir Panevėžio yra lygus 130 km.

Pasitikrinkite: jei $k = 15000$, kompiuterio ekrane turi būti rodomas rezultatas: Monetų eilės ilgis mažesnis už atstumą tarp Vilniaus ir Panevėžio.

Uždavinys Nr.4. Algoritmas

1. Užrašoma programos antraštė;
2. Aprašomas pradinis duomuo: k;
3. Aprašomas tarpinis duomuo m – monetų eilės ilgis kilometrais;
4. Pradedami programos veiksmai;
5. Prašoma įvesti pradinį duomenį;
6. Perskaitomas ir įsimenamas pradinis duomuo;
7. Skaičiuojamas monetų eilės ilgis kilometrais.
8. Tikrinama sąlyga, užrašomas sąlyginis sakinyss:
9. **if** (m > 130) cout << "Monetų eilės ilgis didesnis už atstumą tarp Vilniaus ir Panevėžio" << endl;
10. **else** cout << "Monetų eilės ilgis mažesnis už atstumą tarp Vilniaus ir Panevėžio" << endl;
11. Programos darbo pabaiga.

Uždavinys Nr.5

5. Vairuotojas iš sandėlio į parduotuvę turi pervežti n dėžių prekių. Į mašiną telpa m dėžių prekių. Sukurkite programą, kuri apskaičiuotų ir kompiuterio ekrane parodytų, kiek kartų k turės nuvažiuoti vairuotojas į sandėlį, kad parvežtų visas prekių dėžes į parduotuvę.

Pasitikrinkite: jei $n = 100$, $m = 14$, tai $k = 8$.

Sąlyginis sakinyss užrašomas:

```
if ( $n \% m == 0$ )  
     $k = n / m$ ;  
else  $k = n / m + 1$ ;
```

Uždavinys Nr.6*

6. Pirmosios olimpinės žaidynės įvyko 1896 metais ir toliau organizuojamos kas ketveri metai. Jei žaidynės neįvyksta, tie metai vis tiek laikomi olimpiniais, o žaidynėmis skiriamas eilės numeris. Parašykite programą, kuri surastų m-ųjų olimpijų žaidynių numerį n. Jei metai neolimpiniai, turi būti spausdinamas „Metai neolimpiniai“.

Pasitikrinkite. Kai $m = 1904$, turi būti spausdinama: $n=3$. Kai $m = 2005$, turi būti spausdinama: Metai neolimpiniai.

Sąlyginis sakiny

```
if ((m - 1896) % 4 == 0)
{
    n = (m - 1896) / 4 + 1;
    cout << "n = " << n;
}
else cout << "Metai neolimpiniai." << endl;
```


Namų darbas: skaičiavimai

Uždavinys Nr 7

NAMŲ DARBAI

3. Kokios bus sveikojo tipo kintamųjų m ir n reikšmės atlikus sakinių seką?

a) $m = 7;$

```
if (m > 5) n = m - 3;  
else n = m + 3;
```

b) $m = 5;$

```
if (m != 5) n = m + 4;  
m = m + 5;  
n = m - 2;
```

c) $m = 2;$

```
if (m >= 1) {  
    m = m - 3;  
    n = m + 3;  
}  
else n = m - 3;
```

7. Elektrinis virdulys – per metus vidutiniškai sunaudoja e kWh elektros energijos, elektrinė viryklė – v kWh, šaldytuvas – s kWh, kompiuteris – k kWh, skalbimo mašina – sm kWh, televizorius – t kWh, energiją taupanti elektros lemputė – m kWh. Namuose yra n tokių elektros lempučių. Šeima nusprendė ir per mėnesį sunaudoti ne daugiau kaip g kWh elektros energijos (visi duomenys yra sveikieji skaičiai). Jei šeima sunaudos ne daugiau elektros energijos per metus, negu planavo, tai planas yra geras, jei ne – kelių elektrą taupančių lempučių ng reikia atsisakyti, kad sunaudotų planuojamą elektros energijos kiekį g .

Pasitikrinkite: kai $e = 94$, $v = 201$, $s = 519$, $k = 358$, $sm = 261$, $t = 143$, $m = 10$, $n = 12$, $g = 150$, tuomet ekrane turi būti rodoma: Taupymo planas geras.

Kai $e = 94$, $v = 201$, $s = 519$, $k = 358$, $sm = 261$, $t = 143$, $m = 10$, $n = 12$, $g = 140$, tuomet ekrane turi būti rodoma: Reikia atsisakyti 2 elektrą taupančių lempučių.

Apibendriname. Kaip MUMS sėkėsi?

- ▶ Spręsti sąlygos sakinius?
- ▶ Kiek užduočių atlikai teisingai?
- ▶ Kiek užduočių atlikai neteisingai?
- ▶ Nagrinėti duotą pavyzdį?
- ▶ Rašyti programą?
- ▶ Sugalvoti uždavinio sprendimą?
- ▶ Ar atliksi namų darbus ir ar žinai kokie jie?